

РЕШЕНИЕ

№ 21456

гр. София, 23.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 31 състав, в
публично заседание на 10.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Веселина Женаварова

при участието на секретаря Розалия Радева, като разглежда дело номер **8878** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и следващи от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на Н. Н. Й. против Заповед № РД-21-1626/14.08.2024г. на ректора на П. университет „П. Х.“. В жалбата се твърди, че заповедта е незаконосъобразна поради това, че е издадена при съществено нарушение на административнопроизводствените правила – в нарушение на чл.30, ал.8 ЗРАСРД Комисията по академична етика не е назначила арбитри за проверка на сигнала по същество, а е допуснала в производството да се приобщят становища и мнения от друго административно производство без наличие на правно основание за това; както и че в нарушение на чл.30, ал.11 ЗРАСРБ на жалбоподателя не е дадена възможност да изрази становище пред Комисията за Академична етика. Иска се оспорената заповед да бъде отменена.

В съд.з. жалбоподателят Н. Н. Й., чрез адв.К., поддържа жалбата. Претендира присъждане на направените по делото разноски.

Ответникът – ректорът на П. университет „П. Х.“, р.пр., не изпраща представител в съд.з. В представени по делото писмени бележки от адв.З. оспорва жалбата, като сочи че ректорът е действал в условията на обвързана компетентност след установяване по реда на ЗРАСРБ на извършено плагиатство. Претендира направени разноски за адвокатско възнаграждение.

Съдът, като взе предвид събраните по делото доказателства, прие за установено от фактическа страна следното:

Страните не спорят, че жалбоподателя Н. Н. Й. е бил зачислен като редовен докторант в ПУ „П. Х.“ за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по област на висше

образование 3. "Социални, стопански и правни науки", професионално направление 3.1. "Социология, антропология и науки за културата". Н. Й. е представил дисертационен труд на тема „Ритуали на всекидневие". По защитата на този дисертационен труд е проведено на 18.09.2023г. заключително заседание на научното жури, определено съгласно Заповед № РД-21-1399/27.06.2023 г. на ректора на ПУ „П. Х.". Резултатите от това заключително заседание са отразени в Протокол № 3 от 18.09.2023 г. като всички членове на научното жури са гласували положително за защита на дисертационния труд, с което на основание чл.11, ал. 4 от ЗРАСРБ Н. Й. е придобил образователната и научна степен "доктор". Положителната оценка и решението на научното жури да се присъди на докторанта ОНС „доктор" са отразени в доклада от председателя на журито до ректора на ПУ „П. Х." с рег. №РД-20-1524/25.09.2023 г.

Впоследствие, в Комисията по академична етика (КАЕ) е постъпил сигнал с вх. №91-44/27.03.2024 г. от група преподаватели в катедра „Етнология“ към Философско-историческия факултет на П. университет „П. Х.", който сигнал съдържа твърдения за извършено плагиатство в дисертационния труд на Н. Й., представен в процедура за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.1. Социология, антропология, науки за културата, област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки в П. университет „П. Х.“.

След констатацията на назначена със Заповед № РД09-821/29.03.2024 г. комисия по допустимост, че сигналът е допустим, на основание Заповед № РД 09-926/11.04.2024 г., изменена със Заповед № РД09-1249/13.05.2024 г. министъра на образованието и науката, във вр. с § 4в от ДР на ЗРЛСРБ е извършена проверка по него по реда на чл. 30, ал. 4 и сл. от ЗРАСРБ. Като приема, на базата на отразените в съставения Протокол № 3 от 18.09.2023г. изказвания на членовете на научното жури и жалбоподателя, че наличието на плагиатство е потвърдено от всички членове на научното жури още в проведеното на 18.09.2023 г. заключително заседание по присъждане на научната степен, комисията по академична етика е решила, че не е необходимо да се определят арбитри по процедурата. Проверката е завършена с Доклад по чл. 30, ал. 9 от ЗРАСРБ до Министъра на образованието и науката. В този доклад Комисията по академична етика е направила заключение, че в дисертационния труд на Н. Н. Й. е налице плагиатство по смисъла на § I. т. 7 от ДР на ЗРАСРБ. На база направените констатации Комисията по академична етика е предложила на Министъра на образованието и науката да запознае ръководството на ПУ „П. Х." с резултатите от проверката. С писмо № 0402-44/17.07.2024 г. Министърът на образованието и науката е изпратил в ПУ „П. Х." доклада на Комисията по академична етика, като е указано на ректора, че следва да упражни предвидените в чл. 35 от ЗРАСРБ правомощия по отнемане на придобитата образователна и научна степен „доктор".

Със Заповед № РД-21-1626/14.08.2024г. на ректора на П. университет „П. Х." е отнета придобитата от Н. Н. Й. научна степен „доктор“ за защитен на 18.09.2023г. в ПУ „П. Х." дисертационен труд в област на висшето образование 3. "Социални, стопански и правни науки", професионално направление 3.1. "Социология, антропология и науки за културата", на тема „Ритуали на всекидневие".

По делото не се установява датата, на която заповедта е връчена на жалбоподателя, като жалбата срещу нея е подадена на 29.08.2024г.

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

Оспорената заповед е издадена от ректора на ПУ „П. Х." - компетентен орган съгласно чл.35, ал.3 от ЗРАСРБ, чиято разпоредба предвижда, че отнемането на научна степен и освобождаването от длъжност се извършват от ректора на висшето училище по реда на Закона за висшето образование и правилника на висшето училище.

Оспореният акт е издаден в писмена форма. Мотивиран е с факта на доказано плагиатство в дисертационен труд, установено с индивидуализиран в заповедта Доклад на Комисията по академична етика при министъра на образованието и науката. Освен фактически посочени са и правни основания.

В случая, ректорът на ПУ „П. Х.“ е приел, че са изпълнени посочените в чл.35 от ЗРАСРБ положителни процесуални предпоставки, а именно относимата в случая хипотеза на ал.1, т.1 - че е доказано по законоустановения ред плагиатство в дисертационния труд, въз основа на които лицето е участвало в процедура за придобиване на научна степен и е придобило такава, като това доказване е осъществено чрез проверка на орган със специална компетентност - Комисията по академична етика към МОН /§4в от ДР на ЗРАСРБ/, чийто акт е задължителен за ответника.

Съгласно § 4в от ДР на ЗРАСРБ, сигнали за наличието на плагиатство и/или недостоверност на представените научни данни по отношение на приключили процедури по придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности по реда на този закон, както и за придобиване на научни степени и научни звания по реда на отменения Закон за научните степени и научните звания се разглеждат и проверяват от КАЕ по реда глава четвърта, чл. 30, ал. 5- 12 от ЗРАСРБ. Разпоредбата препраща към реда за установяване на плагиатство в откритите и неприключили процедури за придобиване на научна степен, както и за заемане на академични длъжности. Това производство може да се охарактеризира като двуетапно. В първия етап се извършва установяване наличието на плагиатство, а във втория етап се издава административния акт по чл. 35 от ЗРАСРБ. Особеността на това двуетапно производство се състои в това, че двата етапа протичат пред различни административни органи. В първия етап водещ административен орган е министърът на образованието и науката, предвид регламентираните му правомощия по чл. 30, ал. 4 от ЗРАСРБ да издава заповед за извършване на проверка, която включва: 1. проверка относно допустимостта на сигнала в съответствие с изискванията по ал. 2 и 3; и 2. проверка по същество на сигнала относно спазване изискванията на този закон, правилника за прилагането му и правилниците на висшите училища и научните организации, включително и за наличието на плагиатство в представения в съответната процедура дисертационен труд и/или публикации, недостоверност на представените научни данни и/или конфликт на интереси при формирането на съставите на научните журита по реда на този закон.

След завършването на първия етап с доклада на КАЕ /чл.30, ал.12 ЗРАСРБ/, производството продължава пред друг административен орган-ръководителя на съответния университет или научна организация, който единствен разполага с правомощие при установено плагиатство да освободи от академична длъжност лицето, уличено в плагиатство и да му отнеме придобитата научна степен, съобразно разпоредбите на чл. 35 от ЗРАСРБ.

Въпреки, че в разпоредбата на чл.32, ал.8 ЗРАСРБ е предвидено, че всички актове на органите на висшето училище, на научната организация за придобиването на научна степен или за заемането на академичните длъжности по реда на този закон, както и заповедите на министъра на образованието и науката, издавани във връзка с осъществяването на правомощията му по глава четвърта, могат да се обжалват пред съда при условията и по реда на Административнопроцесуалния кодекс, не подлежи на самостоятелно обжалване доклада на КАЕ. Отделно от това, в чл.30, ал.9 ЗРАСРБ изрично е посочено, че адресат на доклада е министърът на образованието и науката (а не лицето, чийто научен труд е проверяван за плагиатство), като не е предвиден никакъв ред и правила за връчване на доклада на други лица, не е предвидена и възможност за обжалването му. Т.е. КАЕ не действа като самостоятелен административен орган, овластен да издава актове, които да подлежат на обжалване. В

приключени процедури по присъждане на научно знание по §4в от ДР на ЗРАСРБ не е предвиден и междинен акт на министъра. Предвид изложеното съдът намира, че евентуално допуснати нарушения от КАЕ в първата фаза на производството са основание за отмяна на акта на ректора.

Т. нарушение съдът намира, че е налице по следните съображения:

Разпоредбата на § 4в от ДР на ЗРАСРБ предвижда, че сигнали за наличието на плагиатство по отношение на приключили процедури по придобиване на научни степени по реда на този закон се разглеждат и проверяват от Комисията по академична етика по реда на чл. 30, ал. 5 – 12 от този закон. Съгласно чл.30, ал.8, т.2 от ЗРАСРБ, в случаите на подаден сигнал за наличие на плагиатство в дисертационни трудове, в 14-дневен срок Комисията по академична етика определя за конкретната процедура не по-малко от трима арбитри, които са хабилизирани лица от регистъра по чл. 2а, едно от изскванията към които е да не са участвали в съответната процедура в друго качество. В случая Комисията по академична етика, не само не е назначила арбитри, а се е позовала на становищата на членовете на научното жури, т.е. на лица участвали в процедурата по присъждане на научното знание. Също така, в нарушение на чл.30, ал.11 ЗРАСРБ на жалбоподателят не е дадена възможност да изрази своето становище в процедурата пред КАЕ. Горните пропуски водят до извода за нарушено правото на защита на жалбоподателя и сами по себе си са основание за отмяна на оспорения акт.

С оглед изложеното, съдът приема, че оспорената заповед, като незаконосъобразна, следва да бъде отменена.

Предвид изхода на спора, на жалбоподателя ще следва да се присъдят направените от него разноски за държавна такса в размер на 10лв. и за адвокатско възнаграждение - 1500лв.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 от АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 31 състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Заповед № РД-21-1626/14.08.2024г. на ректора на П. университет „П. Х.“.

ОСЪЖДА П. университет „П. Х.“ да заплати на Н. Н. Й., ЕГН-[ЕГН], съдебни разноски в размер на 1510 /хиляда петстотин и десет/ лева/.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: